

Laialdane vaktsineerimine keerab ühiskonna lukust lahti

Ida-Viru arvamused usuvad, et kui paraneb koroonavaktsiinide kättesaadavus, paraneb ka siinsete elanike suhtumine kaitsesüstimisse. Sealjuures on nad valmis isiklikku eeskuju näitama.

Üks Sillamäe sadama omanikke, kolme Eesti valitsust juhtinud Tiit Vähi:

"Minu hoiak vaktsineerimisele on positiivne. Me ei saa pandeemiast lahti ilma massilise vaktsineerimiseta, aga praegu on esimene probleem selles, et ei jätku vaktsiini, mitte inimeste suhtumises. Kui vaktsiini hangitakse piisavalt ja inimesi hakatakse massiliselt vaktsineerima, teevad seda ka need, kes praegu kahtlevad.

Kui mul oleks portfelli vaktsiini täis, lähaksin Sillamäe oma kabinetti, võtaksin valges kitlis õe kaasa ja järjekord oleks ukse taga. Või laseksin end ise kaamerate ees vaktsineerida, olgu siis vaktsiini Pfizeri/BioNTech, AstraZeneca või Sputnik. Kui on valikuvõimalus, siis valin, aga kui on üks võimalus, siis valin selle ühe.

Praegu pole mul oma töötajatele ühtegi doosi vaktsiini anda. Detsembris saatsime Tallinna sadama eeskujul majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumisse nimekirja oma inimestest, kes töötavad nn eesliinil. Nimekirjas oli paarsada töötajat. Kuu aega hiljem küsisime, mis on meie nimekirjast saanud. Siiani ei ole midagi saanud. Praegu on informatsioon, et vaktsiini hakab rohkem saabuma. Loodan, et see on nii.

Küsimusele, mida ma teeksin, kui oleksin valitsusjuht, ma ei vasta kunagi. Mina lõpetasin oma valitsuses olemise 24 aastat tagasi ja mul on oluliselt vähem informatsiooni kui praegustel valitsusliikmetel.

Aga ühte asja ma pean küll rumaluseks: kui Venemaa konsul Narvas sai nn vaktsiinipudeli ülejäägist oma vaktsiini, siis teda taheti lausa risti lüüa. Mina isiklikult oleksin seda ära kasutanud propagandaks venekeelse elanikkonna seas ja öelnud, et tehke nii nagu konsul.

Mina helistasin oma perearstile esmaspäeval ja uurisin, millal on minu järjekord. Vastus oli selline, et praegu vaktsineeritakse üle 80aastasi. Mina olen 74, küsisin, kas mul tuleb veel kümme aastat oodata. Perearst ütles, et ei-ei, kindlasti tuleb vaktsiini varem. Aga selline on praegu reaalsus. Miks me räägime, et inimesed ei taha vaktsineerida?"

Narva linnapea Katri Raik:

"Mina ei ole vaktsiini saanud, sest ei kuulu riskirühma, aga tahaksin seda esimesel võimalusel, et elada natukene kindlamalt kui praegu. Kui kuulata koroonat põdenud inimesi, siis ise ei tahaks seda sugugi läbi elada.

Kahjuks on Narva õpetajate seas vaktsiinisoovijaid ainult 25 protsenti, lasteaednike seas 16 protsenti ja Narva haiglas

on 250 inimest, kes ei ole süstitud ega läbi põdenud, nii et elame nagu pommi otsas. Millegipärast on paljud inimesed veendunud, et neid see ei puuduta.

Vaktsiinide kohta öeldakse küll seda, et neid ei ole piisavalt uuritud, küll seda, et pärast on halb olla. Aga kui sul on valida, kas halb enesetunne 24 tundi või kaks nädalat haiglas?

Oleme korraldanud infoüritusi ajakirjanikele, kooli- ja lasteaeadirektoritele ning perearstidele. Vaktsineerimise protsess peab olema selge ja kommunikatsioon ühene, sest usaldus on kerge kaduma. Näiteks AstraZeneca kommunikatsioon läks Eestis üle kivide ja kändude. Need on nõrgad kohad, mida saab parandada, sest vaktsineerimise protsess on meil veel pikk ees.

Kriisiajal me ei saa inimestele öelda, et tulge sinna, kus meie tahame teid informeerida. Informeerida tuleb ikka seal, kus inimesed on, kasutades kohalikke meediakanaleid, mis on näiteks Kohtla-Järvel ja Narvas täiesti erinevad.

Edasminekut toetaks see, kui algab vaktsineerimine võimalikult suures ulatuses ja selgub, et midagi ei juhtu. Kui juba kõik sõbrannad on süstitud ja nendega ei ole midagi hullu juhtunud, siis süstiksivad teised ka ennast ära. Narvas on praegu vaktsineeritud alla 2000 inimese. Usalduse tõstmiseks on seda kindlasti liiga vähe. Kujutan ette, et murdepunkt võiks olla, kui 20 protsenti elanikkonnast oleks vaktsineeritud."

Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse direktor Hannes Mets:

"Mina olen kindel vaktsineerija. Kui ma jälgin meedia vahendusel, mis toimub Ühendkuningriigis ja Iisraelis – maades, kus on väga palju inimesi juba vaktsineeritud ja kasutatud eri tootjate vaktsiine –, siis seal on haigus vähenenud. Tulemus on olnud positiivne ja järelikult vaktsineerimine aitab.

Kutsehariduses algab vaktsineerimi-

ne alates märtsi keskpaigast. Meie 270 töötajaga kollektiivis on praegu vaktsineerimisega nõus umbes pooled.

Olen öelnud oma töötajatele, et vaktsineerimine on vabatahtlik ja kedagi ei saa selleks sundida. Samas olen öelnud, et vaktsineerimisest pole tekkinud ühtegi ohtlikku kõrvalmõju ja kaks vaktsiinidoosi annaksid liikumisvabaduse nii Eestis kui ka väljaspool Eestit. Usun, et kui mittevaktsineerimine hakkab piirama liikumisvabadust, siis huvi suureneb. Inimeste suhtumist mõjutab kindlasti ka see, kui vaktsineerimine muutub laialdsemaks.

Olen seda meelt, et kõik vaktsiinid, mis on saanud müügiloo, kõlbavad. Kui sa lähed poodi ja letil on riigiviinad eri riikidest, siis kas seal on mingit vahet, kas võtad 50 grammi tervise heaks Rootsi, Eesti või Venemaa viina?

Keemikute ametühingu juhatuse liige Julia Leontjeva:

"On arusaadav, et sellise pandeemia puhul tuleb mingid abinõud tarvitusele võtta, aga sealjuures tuleb arvesse võtta inimeste arvamust. Kuna vaktsiinid on üsna uued, on inimestel suur dilemma, kas vaktsineerida end või mitte. Inimesed ei tea, milline on nende organismi reaktsioon kaitsesüstile, ja see tekitab kartust. Samuti pole teada, kui pikaajaline on vaktsiini mõju.

Minu arvates tuleks esmaajoon konsulteerida oma perearstiga, kes teab haiguste ajalugu ja oskab anda soovitusi vaktsiini kohta. Ise kavatsen seda teha, kui mulle vaktsiini pakutakse. Pigem tasub usaldada spetsialisti kui naabrinaise arvamust."

Tallinna tehnikaülikooli Virumaa kolledži direktor Mare Roosileht:

"Vaktsineerimine on midagi, mida ma saaksin ära teha, et täita hästi oma igapäevaseid tööülesandeid. Sest praegu ma olen sunnitud hoidma inimestest kõrvale, istuma nelja koduseina vahel ja ma ei tea, kui kaua see kestab.

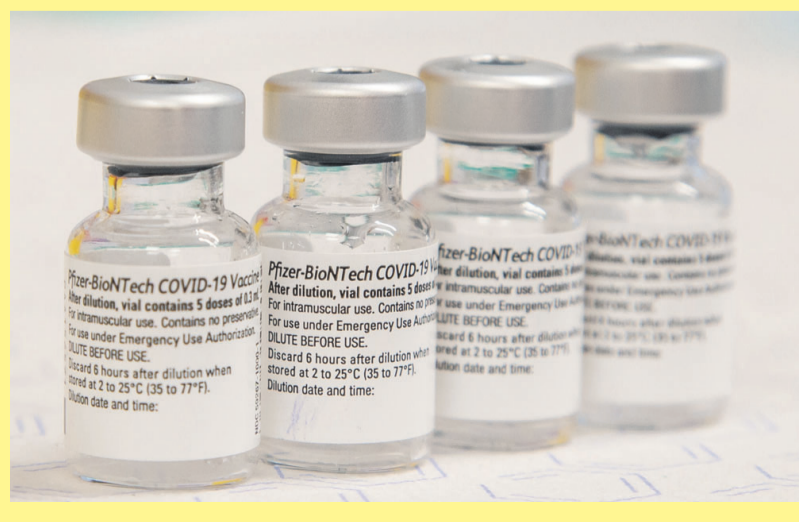
Mul on iga nädal täis kohtumisi ja ma ei taha elada kogu aeg hirmus, et ma ei saa seda teha või pean seda tegema veebis, mis ei ole ilmselgelt nii tulemuslik. Tahan olla vaktsineeritud ja et need inimesed, kellega ma kohtun, oleksid samuti vaktsineeritud. Et mina säästan neid ja nemad mind.

Kolledžijuhina näen seda, et üliõpilased tahavad õppida ülikoolis, mitte kodus. Kui läksime veebruaris hübriidõppele, siis mitmed tudengid tahtsid dokumendid välja võtta, sest ootavad ülikoolilt midagi enam kui veebis õppimist. Nad ütlesid, et ülikool ei ole nende mitte ainult teadmiste omandamise, vaid ka suhtlemise, seltsielu ja kontaktide loomise koht. Ja seda nad praegu ei saa.

Kui meie töötajad ja tudengid on vaktsineeritud, siis saame kiiresti normaalse elu juurde tagasi tulla. Ootame seda pikisilmi, oleme esmase nimekirja koostanud. Igaühel on oma isiklik arvamus ja me austame seda. Minu arvamus on, et iga vastustundlik inimene vaktsineerib, kui see ei ole tervisel põhjustel vastunäidustatud. Ka enamik kolledži kõneisikuid on seda meelt, et lähivad vaktsineerima. Usun meie inimestesse."

SIRLE SOMMER-KALDA

EUROOPA ÜHINE VASTUS KORONAVIIRUSE PUHANGULE

Euroopa Komisjon koordineerib Euroopa ühist vastust koroonaviiruse puhangule, et tugevdada tervishoiusektorit ja leevendada sotsiaal-majanduslikku mõju.

Euroopa Komisjon on seni taganud kuni 2,6 miljardit doosi COVID-19 vaktsiini ja käimas on läbirääkimised lisadooside üle. Vaktsiinitamised ELi riikidesse on pidevalt suurenenud ja vaktsineerimine hoogustub. Komisjon teeb koostööd ka tööstusega, et suurendada vaktsiinide tootmise suutlikkust.

Samas on komisjon alustanud tööd uute viirusetüvedega: kava "HERA Incubator" eesmärk on töötada nende vastu kiiresti välja tõhusad vaktsiinid ja neid suurtes kogustes toota.

Allikas: Euroopa Komisjon